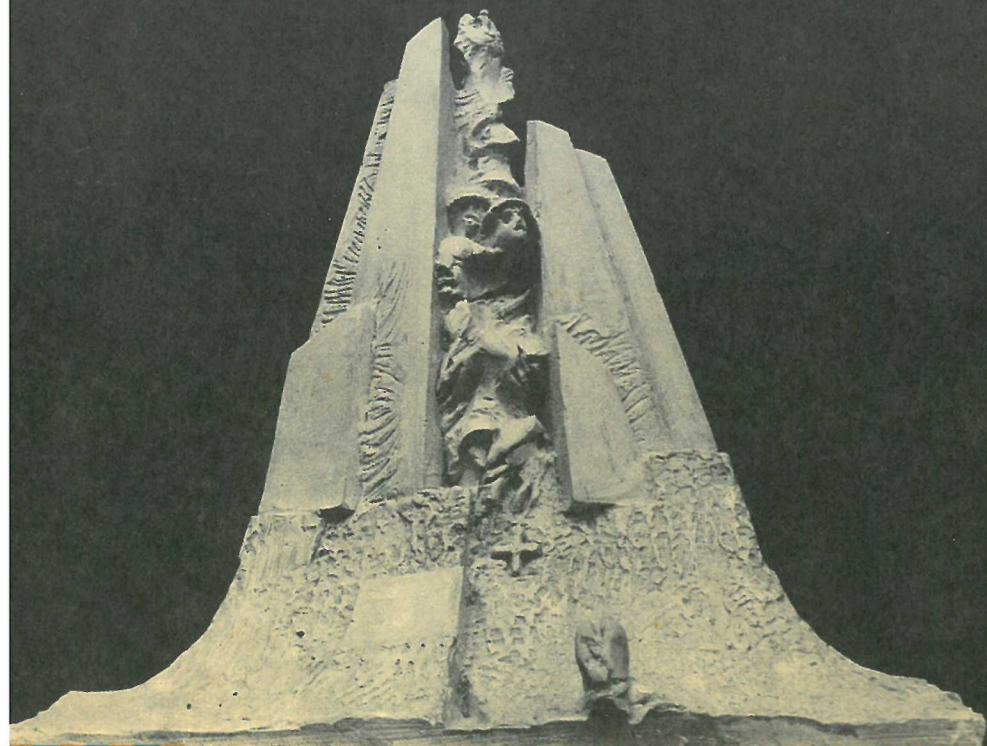

SPOŁECZNY KOMITET FUNDACJI POMNIKA MONTE CASSINO

**SWOIM SYNOM POLEGŁYM POD
MONTE CASSINO
W WALCE O WOLNĄ I NIEPODLEGŁĄ
POLSKĘ
1944 - 1989**

**SPOŁECZEŃSTWO ZIEMI ŚLĄSKIEJ
I KOMBATANCI**

SPOŁECZNY KOMITET FUNDACJI POMNIKA MONTE CASSINO

**SWOIM SYNOM POLEGŁYM POD
MONTE CASSINO
W WALCE O WOLNĄ I NIEPODLEGŁĄ
POLSKĘ
1944 - 1989**

**SPOŁECZEŃSTWO ZIEMI ŚLĄSKIEJ
I KOMBATANCI**

Czy widzisz tę gruzę na szczycie
Tam wróg twój się kryje, jak szczur!
Musicie! Musicie!! Musicie!!!
Za kark wziąć i strącić go z chmur!
I poszli szaleni, zażarci,
I poszli zabijać i mścić!
I poszli - jak zawsze - uparci!
Jak zawsze - za honor się bić!

Czerwone maki na Monte Cassino
Zamiast rosy piły polską krew...
Po tych makach szedł żołnierz i ginął,
Lecz od śmierci silniejszy był gniew!
Przejdą lata i wieki przeminą,
Pozostaną ślady dawnych dni...
I tylko maki na Monte Cassino
Czerwienisz się będą, bo z polskiej wzrosną krwi!...

FELIKS KONARSKI

DO MIESZKAŃCÓW ZIEMI ŚLĄSKIEJ DO SPOŁECZEŃSTWA ZABRZA DO KOMBATANTÓW 2 WOJNY ŚWIATOWEJ

Apel Środowiska byłych Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie przy Zarządzie Wojewódzkim ZBoWiD w Katowicach o wzniesienie w Zabrzu brzu pomnika upamiętniającego udział żołnierzy Polaków mieszkańców Ziemi Śląskiej w zwycięskiej bitwie 2 Korpusu Wojska Polskiego we Włoszech o Monte Cassino w maju 1944 r. zyskał poparcie Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Zabrzu.

Władze polityczne i administracyjne oraz organizacje społeczne miasta Zabrze i województwa katowickiego przyjęły z uznaniem tę inicjatywę, deklarując pomoc w realizacji tego patriotycznego zamierzenia.

Zgodnie z decyzją Prezydenta miasta Zabrze, pomnik zostanie usytuowany w centrum miasta przy Alei Bohaterów Monte Cassino.

Inicjatorzy pragną aby pomnik, wznoszony w hołdzie Synom Ziemi Śląskiej poległym w drodze „z ziemi włoskiej do Polski” był świadectwem pamięci o Tych, którzy również we Włoszech walczyli o wolność i powrót całego Śląska do Macierzy.

Słowa umieszczone na tablicach pomnika będą piękną lekcją historii dla młodzieży – będą przypominały o chwale polskiego żołnierza walczącego o Wolną i Niepodległą Polskę.

Przewiduje się, że pomnik oraz tablice z nazwiskami poległych zostaną ufundowane ze składek społeczeństwa Zabrze. Deklarację pomocy złożyło już ponad 40 zakładów pracy naszego miasta.

Jesteśmy przekonani, że w kosztach budowy pomnika partycypować również będą kombatan ci żyjący w Polsce i za granicą, bez względu na to gdzie walczyli.

Miejsce pod płyty granitowe z tablicami przygotuje miasto Zabrze przy czynnej pomocy wojska, młodzieży szkolnej i zakładów pracy, a odsłonięcie pomnika planowane jest w maju 1989 roku – w 45 rocznicę zwycięskiej bitwy.

Projekt pomnika będzie dziełem znanego katowickiego artysty – rzeźbiarza Zygmunta Brachmańskiego.

Nie pretendujemy do budowy pomnika zwycięstwa pod Monte Cassino w przesławczczeniu. Ze za sprawą całego narodu monument taki stanie w naszej stolicy. Chcemy jedynie upamiętnić tu – na Śląsku, bohaterstwo żołnierzy, którzy zaraz po klęsce wrześniowej podjęli zwycięską walkę najpierw w Samodzielnej Brygadzie Strzelców Karpackich (Tobruk), a potem w 2 Korpusie Wojska Polskiego we Włoszech.

Społeczny Komitet Fundacji Pomnika w imieniu własnym oraz setek kombatan-
tów, byłych żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (w szczególności około
150-ciu żyjących i obecnie mieszkających w naszym regionie żołnierzy, którzy wal-
czyli pod Monte Cassino w szeregach 2 Korpusu Wojska Polskiego we Włoszech),
zwraca się do wszystkich zakładów pracy, całego społeczeństwa Zabrze oraz innych
miast Śląska i Zagłębia o moralne i finansowe poparcie tego przedsięwzięcia.

Konto Społecznego Komitetu Fundacji Pomnika 27397-781-132 II O/M NBP Zabrze

SPOŁECZNY KOMITET FUNDACJI POMNIKA MONTE CASSINO

**Honorowy Przewodniczący Komitetu
Gen. Dyw. Pilot Roman Paszkowski
Przewodniczący Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa**

**Prof. dr hab. Witold Żdanowicz
Polska Akademia Nauk
b. żołnierz 3DSK,
2 Korpusu WP we Włoszech.**

**Dr inż. Gerard Hajda
Prezydent Zabrze**

Zabrze, 1988 rok

SPOŁECZNY KOMITET FUNDACJI POMNIKA POŚWIĘCONEGO ŻOŁNIERZOM - MIESZKAŃCOM ZIEMI ŚLĄSKIEJ POLEGŁYM POD MONTE CASSINO

Przedstawiciele zabrzańskich zakładów pracy

1. Mgr inż. Bronisław Augustyn	Górnosłaskie Zakłady Gazownictwa w Zabrzu
2. Mgr inż. Stefan Augustyniak	Śląskie Zakłady Lin i Drutów „LINO-DRUT” w Zabrzu
3. Mgr Tadeusz Bernat	Górnosłaskie Zakłady Piwowarskie w Zabrzu
4. Mgr inż. Adam Brzeziński	„MOSTOSTAL 4” w Zabrzu
5. Mgr inż. Stefan Bijak	Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zabrzu
6. Płk Jan Buk	Komenda Rejonowej Straży Pożarnej w Zabrzu
7. Inż. Antoni Dobiasz	Zakład Elektronicznej Aparatury Medycznej „TEMED” w Zabrzu
8. Mgr inż. Kazimierz Górecki	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Zabrzu
9. Prof. dr Bożena Hager-Matecka	Śląskie Centrum Pediatriczne w Zabrzu, poseł na Sejm PRL
10. Ob. Marian Harmaj	Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług w Zabrzu
11. Mgr inż. Franciszek Izdebski	Kombinat Kokso-Chemiczny w Zabrzu
12. Mgr inż. Józef Jankowski	Zabrzeńskie Gwarectwo Węglowe
13. Mgr inż. Jan Jastrzębski	Huta „ZABRZE” w Zabrzu
14. Prof. dr Zbigniew Jedliński	Zakład Polimerów PAN w Zabrzu
15. Ob. Franciszek Jopek	Zakład Płytek Ceramicznych w Zabrzu
16. Doc. dr Jan Kapala	Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrzu
17. Mgr Ingeborga Kutscha	Narodowy Bank Polski w Zabrzu
18. Mgr inż. Andrzej Kubiński	Zabrzeńska Fabryka Maszyn Górniczych „POWEN” w Zabrzu
19. Mgr inż. Klaus Kula	Zakład Energetyczny, Rejon Zabrze
20. Mgr inż. Edward Kusak	Zabrzeńskie Zakłady Naprawcze Przemysłu Węglowego
21. Mgr inż. Jan Lewiniec	„GAZOBUDOWA” w Zabrzu
22. Mgr Benon Nawrat	Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Handlu Wewnętrznego, Oddz. Zabrze
23. Mgr inż. Roman Molata	Zakłady Metalowe „BUMAR” w Zabrzu
24. Mgr inż. Tadeusz Owczarek	Kopalnia Węgla Kamiennego „MAKO-SZOWY” w Zabrzu
25. Inż. Zbigniew Owczarek	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zabrzu
26. Mgr inż. Marian Polus	Kopalnia Węgla Kamiennego „ZABRZE-BIELSZOWICE” w Zabrzu
27. Płk Stawomir Pokrzywnicki	Miejski Urząd Spraw Wewnętrznych w Zabrzu
28. Ob. Wolfgang Paszek	PSS „SPOŁEM” w Zabrzu
29. Mgr inż. Bernard Piasecki	Przedsiębiorstwo Spedycyjno-Transportowe „TRANSGÓR” w Zabrzu
30. Mgr inż. Franciszek Rajca	Rejonowe Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych w Zabrzu
31. Ob. Marian Ratajczak	Spółdzielnia Rzemiosł Różnych w Zabrzu
32. Mgr inż. Bolesław Rzycki	„MERA-ELZAB” w Zabrzu
33. Mgr inż. Marek Starzyński	Kombinat Budowlano-Remontowy „BUDREM” w Zabrzu
34. Mgr inż. Grzegorz Stęszewski	Cech Rzemiosł Różnych w Zabrzu
35. Płk dypl. Marian Stebnicki	Wojsko Polskie
36. Mgr inż. Gerard Szymura	Kopalnia Węgla Kamiennego „PSTROWSKI” w Zabrzu
37. Prof. dr Henryk Zieliński	Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu

Przedstawiciele instytucji politycznych, społecznych i administracyjnych

1. Dr inż. **Jerzy Gołubowicz**
 2. Mgr **Władysław Zajac**
 3. Mgr **Andrzej Góra**
 4. Dr inż. **Rudolf Markosz**
 5. Tow. **Tedeusz Jedczyszyn**
 6. Tow. **Grzegorz Kozłowski**
 7. Dr inż. **Gerard Hajda**
 8. Mgr inż. **Janusz Furmaniak**
 9. Dhna **Danuta Baczyńska**
 10. Red. **Ryszard Fedorowski**
 11. Red. **Jan Hierowski**
 12. Red. **Teodozja Monka**
 13. Ob. **Tadeusz Jeruszko**
 14. Mgr inż. **Sylwin Miller**
 15. Mgr **Bernard Szczech**
 16. Mgr inż. **Ernest Świtalik**
 17. Mgr **Stefania Socha**
 18. Prof. dr **Witold Żdanowicz**
 19. Por. rez. **Maksymilian Jezierski**
 20. Por. rez. **Wilhelm Jochymczyk**
 21. Kpt rez. **Andrzej Groele**
 22. Ppłk O. mgr **Adam Studziński**
 23. Płk rez. **Włodzimierz Lalik**
 24. Ob. **Władysław Kryca**
 25. Ob. **Tadeusz Korny**
 26. Kpt. rez. **Piotr Wojecki**
- I Sekretarz KM PZPR w Zabrzu
ZSL, Komitet Miejski w Zabrzu
SD, Komitet Miejski w Zabrzu
Rada Miejska PRON w Zabrzu
Sekretarz KM PZPR w Zabrzu
ZSMP w Zabrzu
Prezydent Miasta Zabrza
Przewodniczący MRN w Zabrzu
Komendantka Hufca ZHP w Zabrzu
„GŁOS ZABRZA I RUDY ŚLĄSKIEJ”
„GÓRNICZE SŁOWO”
„TRYBUNA ROBOTNICZA”
Szczep Harcerski im. Bohaterów Monte
Cassino w Zabrzu
Architekt w UM w Zabrzu
Muzeum Miejskie w Zabrzu
Wiceprezydent Miasta Zabrza
Inspektor w Wydziale Oświaty i Wychowania w Zabrzu
Środowisko b. żołnierzy PSZ na Zachodzie przy ZW ZBOWID w Katowicach – Prezes, Kierownik Zakładu Fizyki Ciała Stałego PAN w Zabrzu
Środowisko b. żołnierzy PSZ na Zachodzie przy ZW ZBOWID w Katowicach; 2 Korpus WP we Włoszech
Środowisko b. żołnierzy PSZ na Zachodzie przy ZW ZBOWID w Katowicach; 2 Korpus WP we Włoszech
Środowisko b. żołnierzy PSZ na Zachodzie przy ZW ZBOWID w Katowicach
Kapelan Pułku 4 Pancernego 2 Korpusu WP we Włoszech
Zarząd Wojewódzki ZBOWID w Katowicach – Prezes
ZBOWID w Zabrzu
ZBOWID w Zabrzu
2 Korpus WP we Włoszech ZBOWID w Zabrzu

Zołnierze 2 Korpusu Wojska Polskiego we Włoszech, którzy polegli w bitwie o Monte Cassino w maju 1944 roku, a pochodzili z terenów obejmujących Śląsk przedwojenny oraz powojenne lub obecne województwo katowickie. Nazwiska są wypisane z książki poległych i pochowanych na cmentarzu polskim pod wzgórzem Monte Cassino we Włoszech, opracowanej przez ppłk. o. A. Stuzińskiego Kapelana Pułku 4 Pancernego 2 Korpusu W.P. we Włoszech

1. Ppor. Alfons Kocerba	5KDP	18.05.1944
	21.08.1902 Niezdara k/Będzina	
2. Ppor. Kazimierz Krupski	5KDP KG 6 Bryg.	18.05.1944
	04.07.1916 Gołonóg k/Będzina	
3. Ppor. dr. Wincenty Napora	5KDP 4 PAL	09.05.1944
	18.05.1903 Nivka k/Będzina	
4. Strz. Bolesław Siudyka	5KDP 15 Bat. Strz.	12.05.1944
	11.12.1915 Trzebieśławice k/Będzina	
5. Por. Władysław Baran	3DSK 4 Bat. Strz.	17.05.1944
	16.08.1910 Byczyna k/Chrzanowa	
6. Ppor. Ernest K. Błaszczyk	3DSK 1 Bat. Strz.	01.05.1944
	25.08.1914 Trzebinia k/Chrzanowa	
7. St. Strz. Eugeniusz Łatak	5KDP 14 Bat. Strz.	17.05.1944
	15.07.1922 Regulice k/Chrzanowa	
8. Ppor. Józef Siemek	3DSK 2 Bat. Strz.	17.05.1944
	12.03.1915 Długoszyń k/Chrzanowa	
9. Strz. Bogusław Beszyński	5KDP 15 Bat. Strz.	12.05.1944
	29.10.1920 Zawiercie	
10. Kpr. Wacław F. Szatkowski	5KDP 15 Bat. Strz.	12.05.1944
	04.06.1904 Zawiercie	
11. Por. Stefan Chachulski	3DSK 3 Bat. Strz.	13.05.1944
	03.08.1916 Koziegłowy k/Zawiercia	
12. Sap. Stanisław S. Działach	5 Bat. Sap.	15.05.1944
	04.09.1914 Dąbrowa Górnicza	
13. Ppor. Tadeusz Dziurkowski	5KDP 17 Bat. Strz.	25.05.1944
	01.03.1907 Dąbrowa Górnicza	
14. Plut. Mieczysław Kura	KwGł. 2 Korpusu	09.05.1944
	02.07.1917 Dąbrowa Górnicza	
15. Sierż. Władysław Małupa	3DSK 6 Bat. Strz.	17.05.1944
	01.01.1902 Dąbrowa Górnicza	
16. Plut. Władysław Gęborek	3DSK 3 Bat. Strz.	24.04.1944
	01.02.1917 Sosnowiec	
17. Kpr. Tadeusz Kowalik	3DSK 4 Bat. Strz.	17.05.1944
	12.07.1914 Sosnowiec	
18. Por. Augustyn Stypiński	5KDP 18 Bat. Strz.	12.05.1944
	05.04.1909 Sosnowiec	
19. Strz. Franciszek Barczyk	5KDP 13 Bat. Strz.	13.05.1944
	12.03.1909 Kolbark k/Olkusza	
20. St. Strz. Marian Chudziński	3DSK 4 Bat. Strz.	12.05.1944
	24.03.1924 Dłużec k/Olkusza	
21. Strz. Jan Ferdek	5KDP 16 Bat. Strz.	13.05.1944
	21.10.1909 Bełto k/Olkusza	
22. St. Strz. Roman Maj	3DSK 6 Bat. Strz.	12.05.1944
	17.05.1918 Gołaczewy k/Olkusza	
23. Bomb.pchor. Tadeusz Oszmiański	5Pułk Art. Panc.	17.05.1944
	10.11.1918 Sutoszowa k/Olkusza	
24. Rtm. Zbigniew Paciorek	Pułk Uł. Karp.	15.05.1944
	03.12.1917 Wolbrom k/Olkusza	
25. St. Strz. Aleksander Szromnik	3DSK 2 Bat. Strz.	28.04.1944
	07.01.1914 Ujkow k/Olkusza	
26. Kpr. Wacław Wesółowski	3DSK 2 Bat. Strz.	12.05.1944
	30.03.1916 Chechło k/Olkusza	
27. Strz. Ludwik Duch	5KDP 24 Bat. Strz.	27.04.1944
	21.08.1909 Kąpiele k/Olkusza	
28. Ppor. Leon B. Bednarski	5KDP 14 Bat. Strz.	18.05.1944

29. Ppor. Ludomir Białecki	02.04.1920 Częstochowa Pułk 4 Panc. 12.05.1944
30. Kpr. pchor. Ignacy Kiepusza	16.01.1909 Częstochowa 5Pułk Art. Ppanc. 18.05.1944
31. Strz. Jan Macoch	06.04.1919 Miedźno k/Częstochowy 5KDP 16 Bat. Strz. 13.05.1944
32. Plut. Stefan Poraszko	05.06.1912 Florianów k/Częstochowy 5KDP 15 Bat. Strz. 12.05.1944
33. Kpr. pchor. Jerzy Pusz	20.08.1900 Kleśniska k/Częstochowy 5KDP 13 Bat. Strz. 27.04.1944
34. Plut. Kazimierz Stalka	23.02.1920 Huta Stara k/Częstochowy 3DSK 4 Bat. Strz. 22.05.1944
35. Strz. Gotfryd Bednorz	11.10.1914 Częstochowa 3DSK 1 Bat. Strz. 12.05.1944
36. Strz. Franciszek Pietrek	03.08.1923 Szarlej k/Tarnowskich Gór 5KDP 16 Bat. Strz. 17.05.1944
37. Kpr. Bernard Staniczko	12.11.1911 Tarnowskie Góry 5KDP 16 Bat. Strz. 15.05.1944
38. Kpr. Karol Czechowski	17.08.1910 Lipiny-Swiętochłowice 5KDP 13 Bat. Strz. 13.05.1944
39. Kpr. Wilhelm Gniza	08.06.1914 Rozdzień-Szopienice 5KDP 16 Bat. Strz. 15.05.1944
40. Ppor. Fryderyk Mandera	04.08.1913 Nowy Bytom 7 Pułk Art. Ppanc. 12.05.1944
41. Kpr. Florian A. Morawiec	19.05.1915 Gliwice 10 Bat. Sap. 12.05.1944
42. Plut. Ryszard Szkubacz	03.05.1912 Katowice 3DSK 2 Bat. Strz. 12.05.1944
43. Saper Jan Grygierzec	08.01.1916 Zabrze 5 Bat. Sap. 19.05.1944
44. St. Strz. Józef Thieberger	19.12.1906 Czechowice k/Bielska Białej 5KDP 13 Bat. Strz. 12.05.1944
45. Strz. Leon Pastor	05.01.1909 Bestwina k/Bielska Białej 3DSK 3 Bat. Strz. 15.05.1944
46. Ppor. Edmund E. Wilkosz	07.09.1924 Bielsko Białe 3DSK 4 Bat. Strz. 18.05.1944
47. Ppor. Edward Gaza	30.11.1912 Oświęcim 5DKP 18 Bat. Strz. 12.05.1944
48. St. Strz. Franciszek Miska	05.10.1919 Pszczyna 3DSK 1 Bat. Strz. 12.05.1944
49. Ppor. Erwin A. Markwica	29.09.1908 Pszczyna 5DKP 18 Bat. Strz. 17.05.1944
50. Kpr. pchor. Emil Martinek	25.05.1921 Hermanice k/Cieszyna 3DSK 1 Bat. Strz. 13.05.1944
51. Kpr. Robert Mikołajec	24.08.1916 Marklowice k/Cieszyna 5 Bat. Sap. 19.05.1944
52. Strz. Wilhelm Kubisz	24.04.1914 Baranowice k/Cieszyna 3DSK 1 Bat. Strz. 12.05.1944
53. Kpr. Wilhelm Tomaszko	13.08.1920 Drogomyśl k/Cieszyna 5KDP 17 Bat. Strz. 17.05.1944
54. Kpr. Franciszek Biernat	25.09.1920 Otrębow k/Cieszyna 3DSK 1 Bat. Strz. 12.05.1944
55. Kpr. Władysław Jagosz	22.03.1916 Rajcza k/Żywca 3DSK 3 Bat. Strz. 14.05.1944
56. St. Strz. Szczepan Kliś	29.12.1916 Radziechowy k/Żywca 3DSK 3 Bat. Strz. 14.05.1944
57. Strz. Ferdynand Wandzel	16.12.1913 Pietrzykowice k/Żywca 5KDP 13 Bat. Strz. 12.05.1944
58. Kpr. Jan Kowalczyk	10.05.1910 Pietrzykowice k/Żywca Pułk Uł. Karp. 19.05.1944
59. St. Strz. Jan Tomala	24.01.1919 Żabnica k/Żywca 3DSK 2 Bat. Strz. 13.05.1944
	07.11.1921 Sól k/Żywca

